

1 Koje vrste mjera postoje?

Privremene mjere:

Privremene mjere služe za uređivanje odnosa među strankama tijekom određenog razdoblja, odnosno privremeno, ili kada postoji zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo.

Općenito, privremene mjere izdane prije početka postupka o meritumu uređene su člankom 74. i dalje Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963, kako je izmijenjen), dok su privremene mjere nakon početka takvog postupka uređene člankom 102. Zakona. Posebne privremene mjere za određene situacije uređene su Zakonom o posebnim sudskim postupcima (Zakon br. 292/2013), i to privremene mjere kojima se uređuju situacije neodgovarajuće skrbi za maloljetnika (članak 452. i dalje) te privremene mjere radi pružanja zaštite od nasilja u obitelji (članak 400. i dalje). U članku 12. Zakona br. 292/2013 isto su tako propisana određena posebna pravila kojima se nadopunjuju opća rješenja za privremene mjere, a odnose se na one vrste postupaka koje su obuhvaćene područjem primjene tog Zakona.

Osiguranje dokaza:

Dokazi se osiguravaju ako postoji zabrinutost da prikupljanje dokaza u budućnosti neće biti moguće ili će biti iznimno otežano (npr. nepravilno izvršenje kupoprodajnog ugovora koji se odnosi na kvarljivu robu ili ispitivanje svjedoka koji je teško bolestan ili u stanju opasnom po život).

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

Privremene mjere:

člankom 74. stavkom 3. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963, kako je izmijenjen) predviđeno je da postupak za donošenje privremene mjere počinje nakon podnošenja zahtjeva, međutim, u članku 12. Zakona br. 292/2013 propisano je da sud može donijeti privremenu mjeru na vlastitu inicijativu ako mu je isto tako dopušteno da postupak započne na vlastitu inicijativu (postupak o skrbi nad maloljetnikom, postupak utvrđivanja nesposobnosti, postupak uspostave skrbništva te postupci u vezi s nestalim osobama ili smrti). U tim slučajevima sud donosi privremenu mjeru po službenoj dužnosti, Sud nadležan za izdavanje privremene mjere je sud nadležan za meritum stvari; iznimke od tog pravila navedene su u člancima 400. i 453. Zakona br. 292 /2013.

Dokazi se mogu osigurati:

prije početka postupka o meritumu, nakon podnošenja zahtjeva. Nadležni sud je sud koji bi bio nadležan za meritum ili sud na čijem se području nalazi ugroženi dokaz,

dokazi se mogu osigurati tijekom postupka čak i bez podnošenja zahtjeva.

Stranke trebaju biti prisutne tijekom osiguranja dokaza, osim ako bi odgoda u tom pogledu mogla predstavljati rizik.

Dokazi se isto tako mogu osigurati javnobilježničkom ispravom (*notářský zápis*) ili zapisnikom ovršitelja (*exekutorský zápis*), ako se taj proces odvija u prisutnosti javnog bilježnika ili ovršitelja odnosno ako javni bilježnik ili ovršitelj svjedoče o toj situaciji.

2.2 Glavni uvjeti

Privremena mjera može se donijeti:

ako je odnose stranaka potrebno urediti privremenim rješenjima,

ako bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo,

radi privremenog uređivanja odnosa.

Procjena postojanja potrebe za privremenim rješenjima kojima se uređuju odnosi stranaka ovisi o okolnostima pojedinog slučaja. Privremena se mjera donosi ako postoji dokaziva potreba za privremenim rješenjima kojima se uređuju pravni odnosi stranaka. U pogledu drugih okolnosti bitnih za donošenje takve privremene mjere, potrebno je dokazati barem činjenice koje su ključne za uvođenje obveze u okviru privremene mjere.

Ugrožavanje izvršenja sudske odluke

Ako se privremena mjera donosi kao odgovor na zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo, ovlaštena stranka mora imati odluku ili drugu ispravu koja čini osnovu za izvršenje sudske odluke. Privremena mjera može se donijeti samo do izvršivosti sudske odluke ili, ako postoje ozbiljni razlozi zašto ovlaštena stranka dotad (privremeno) nije mogla zatražiti da se obveza ispuni putem sudskog izvršenja. Istodobno se moraju obrazložiti činjenice kojima se opravdava zabrinutost da bi izvršenje sudske odluke moglo biti ugroženo (uglavnom zbog ponašanja dužnika).

Zahtjev za izdavanje privremene mjere mora sadržavati podatke utvrđene u članku 42. stavku 4. i članku 75. Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99 /1963), uključujući:

informacije o sudu kojem se podnosi zahtjev,

tko podnosi zahtjev i na koji se predmet taj zahtjev odnosi, tj. navođenje činjenica kojima se opravdava donošenje privremene mjere,

cilj koji se želi postići zahtjevom, tj. koju privremenu mjeru traži podnositelj zahtjeva,

datum zahtjeva i potpisa podnositelja zahtjeva ili njegova zastupnika,

opis činjenice da su potrebna privremena rješenja kojima se uređuju odnosi stranaka ili da postoji zabrinutost da će izvršenje sudske odluke biti ugroženo.

Svaka isprava na koju upućuje podnositelj zahtjeva mora biti priložena zahtjevu.

Podnositelj zahtjeva je do datuma podnošenja zahtjeva dužan uplatiti polog u iznosu od 10 000 CZK na vlastitu inicijativu, odnosno bez da ga o tome obavijesti sud; u predmetima koji se tiču odnosa među poduzećima koji proizlaze iz poslovanja, polog iznosi 50 000 CZK. Zahtjevi su izuzeti od obveze uplate pologa ako se odnose na pitanja socijalne skrbi (npr. uzdržavanje, radni odnosi ili naknada štete uzrokovane tjelesnim ozljedama). Zahtjev se odbija ako obveza uplate pologa nije ispunjena.

Polog služi kao jamstvo za zahtjev za naknadu štete ili drugog gubitka koje stranke ili treće strane (odnosno osobe koje nisu stranka u postupku privremene mjere) mogu imati ako se donese privremena mjera.

Člankom 12. stavkom 3. Zakona br. 292/2013 predviđeno je izuzeće od potrebe uplate pologa propisane tim zakonom.

Osiguranje dokaza:

Dokazi se mogu (ako je tako predloženo) osigurati prije početka postupka o meritumu ako postoji zabrinutost da prikupljanje dokaza u budućnosti neće biti moguće ili će biti iznimno otežano. Dokaz se ne osigurava ako je jasno da nema važnosti za postupak. Sud će odbiti zahtjev za osiguranje dokaza ako sumnja da je podnositelj zahtjeva, umjesto želje da zaštiti dokaze, zapravo podnio zahtjev u namjeri da postigne drugi cilj (npr. da dobije informacije o aktivnostima druge osobe koje mu inače nisu dostupne).

Osim općih podataka, zahtjev za osiguranje dokaza mora uključivati opis činjenica koje trebaju biti predmet prikupljanja dokaza. Dokaze koje treba osigurati isto je tako potrebno točno utvrditi.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijevati takvim mjerama?

Privremene mjere:

Člankom 76. Zakona o parničnom postupku propisuje se da se privremenom mjerom stranci primjerice može naložiti plaćanje uzdržavanja, polaganje određenog novčanog iznosa kod suda, polaganje određene stvari kod suda, neraspolaganje određenim stvarima ili pravima, izvršenje određene radnje, suzdržavanje od izvršenja određene radnje, ili dopuštanje izvršenja određene radnje. Mjera se može odnositi na bilo koju stvar u vlasništvu predmetne stranke.

U okviru privremene mjere sud može odrediti obvezu i osobi koja nije stranka u postupku ako je to opravdano (npr. ako netko kupuje imovinu znajući da je kupuje od vlasnika koji nije podmario svoje obveze plaćanja prema vjerovnicima).

Posebne privremene mjere u skladu sa Zakonom br. 292/2013:

Posebna privremena mjera kojom se uređuje situacija djeteta na temelju članka 452. i dalje primjenjuje se u slučaju neodgovarajuće skrbi za maloljetnika, bez obzira na to ima li netko pravo skrbi nad djetetom, ili ako je ozbiljno ugrožen život, uobičajeni razvoj ili drugi važni interesi djeteta. Privremenom mjerom suda uređuje se situacija djeteta u razdoblju koje je nužno potrebno smještanjem djeteta u odgovarajuće okruženje u skladu sa sudskim nalogom.

U skladu s člankom 400. i dalje, tuženiku se može odrediti posebna privremena mjera kojom se od njega zahtijeva da se udalji iz zajedničkog kućanstva i njegove neposredne okolice, da se ne približava ili ulazi u zajedničko kućanstvo, da se suzdrži od dolaska u kontakt s tužiteljem ili da se suzdrži od bilo kakvog uhođenja ili uznemiravanja tužitelja. Zahtjev mora sadržavati opis činjenica koje pokazuju da je suživot tužitelja i tuženika u kući ili stanu u kojem dijele kućanstvo nepodnošljiv za tužitelja zbog fizičkog ili psihičkog nasilja nad tužiteljem ili drugom osobom koja živi u zajedničkom kućanstvu, ili opis činjenica koje dokazuju uhođenje ili uznemiravanje tužitelja.

Osiguranje dokaza:

U zahtjevu bi tako trebalo objasniti i zašto podnositelj zahtjeva podnosi zahtjev za osiguranje dokaza. Kao dokazi mogu se upotrebljavati sva sredstva kojima se utvrđuje status predmeta, posebno ispitivanje svjedoka, stručno mišljenje, izvješća i opažanja tijela i pravnih osoba itd.

Jedno se posebno sredstvo osiguranja dokaza odnosi na osiguranje predmeta dokaza u slučajevima povezanim s pravima intelektualnog vlasništva (članak 78.b Zakona o parničnom postupku (Zakon br. 99/1963)). Osoba koja je svjedočila povredi prava intelektualnog vlasništva ima *locus standi*. Nadležni je sud regionalni sud u čijoj se nadležnosti nalazi osigurani predmet. Može se osigurati sljedeće: predmetna roba; materijali i alati; dokumenti koji se odnose na predmetnu robu.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Privremene mjere:

Privremena mjera je privremena odluka namijenjena zaštiti podnositelja zahtjeva. Izdaje se radi zaštite prava podnositelja zahtjeva koje je povrijeđeno ili postoji rizik da će biti povrijeđeno. Nakon što je privremena mjera donesena, njome se podnositelju zahtjeva ne dodjeljuju prava koja još nisu uređena. Niti je to sredstvo za rješavanje prethodnog pitanja. Isto tako, jednostavna činjenica da je izdana privremena mjera ne smije utjecati na odlučivanje suda o meritumu. Čak i nakon što je privremena mjera izdana, dužnici mogu nastaviti raspolagati svojom imovinom, ali moraju postupati u skladu s izdanom mjerom. Svakoj osobi koja ozbiljno ugrozi tijek postupka, posebno time što se – bez dobra razloga – nije pojavila pred sudom ili nije postupila u skladu sa sudskim nalogom, sud može izreći novčanu kaznu u iznosu do 50 000 CZK. Sud može izvršiti odluku o privremenoj mjeri ako odgovorna stranka ne postupi u skladu s odlukom dobrovoljno. I kazna za sprečavanje izvršenja službene odluke ili udaljenja (iz zajedničkog kućanstva) predviđena je člankom 337. stavkom 2. Zakona br. 40/2009 (Kazneni zakon) kojim se utvrđuje prekršajno djelo sprečavanja izvršenja službene odluke ili udaljenja.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Privremene mjere:

Privremena mjera na određeno vrijeme

U nalogu za izdavanje privremene mjere sud može odrediti da će mjera biti vremenski ograničena, čak i ako to tužitelj (podnositelj zahtjeva) ne zahtijeva.

Uvođenje obveze podnošenja tužbe ili drugog zahtjeva za pokretanje postupka

Sud koji određuje privremenu mjeru isto tako od podnositelja zahtjeva (tužitelja) zahtijeva da sudu podnese zahtjev za pokretanje postupka (tužbu) o meritumu u roku koji se utvrđuje istodobno kad se i izdaje mjera.

Privremena mjera ostaje na snazi do njezina isteka ili dok je sud ne ukine.

Smatra se da je privremena mjera istekla ako podnositelj zahtjeva ne podnese zahtjev za pokretanje postupka u roku koji je utvrdio sud; ako je zahtjev za pokretanje postupka o meritumu odbačen; ako je zahtjev za pokretanje postupka o meritumu prihvaćen i prošlo je više od 15 dana od izvršivosti odluke o predmetu; ili je isteklo predviđeno trajanje privremene mjere.

Sud ukida privremenu mjeru ako su prestali postojati razlozi za njezino određivanje.

Člankom 400. Zakona br. 292/2013 propisuje se da privremena mjera traje mjesec dana od datuma na koji je postala izvršiva (članak 408.) i da se to razdoblje može produljiti, ovisno o početku postupka o meritumu.

Člankom 452. Zakona br. 292/2013 propisuje se da privremena mjera traje mjesec dana od datuma na koji je postala izvršiva (članak 459.) i da se to razdoblje može produljiti.

Osiguranje dokaza:

Dokazi se osiguravaju u roku koji odredi sud ili što je prije moguće. Stranke mogu biti prisutne tijekom osiguranja dokaza, ali na to nemaju pravo ako bi odgoda predstavljala rizik. Nakon početka postupka o meritumu, stranke imaju pravo odgovarati na predložene dokaze i na sve izvedene dokaze. Osim toga, stranke mogu biti ispitane.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Privremene mjere:

Odluke o privremenim mjerama donose se u obliku sudskih naloga. Nalog kojim se određuje privremena mjera postaje izvršiv nakon objave. Ako nije objavljen, postaje izvršiv nakon dostave odgovornoj stranci na koju se odnosi. Pisani primjerak privremene mjere dostavlja se strankama u postupku i trećoj

strani (ako je ta treća strana obuhvaćena obvezom) i, ako se mjera odnosi na obvezu neraspologanja nepokretnom imovinom, primjerak se isto tako dostavlja nadležnom zemljišnoknjižnom odjelu. Nalog kojim se izdaje privremena mjera postaje izvršiv nakon njegove objave ili dostave (članak 76.d Zakona o parničnom postupku) i čini osnovu za izvršenje sudske odluke.

Žalbe protiv naloga kojima se izdaju privremene mjere su dopuštene. Žalbe se podnose sudu koji je izdao spornu odluku, ali ih zapravo rješavaju drugostupanjski sudovi, odnosno regionalni sudovi ili visoki sudovi. Žalbe se podnose u roku od 15 dana nakon primitka pisanog primjerka odluke.

Ako je ovlaštena stranka pravodobno podnijela prihvatljivu žalbu, odluka ne postaje pravomoćna sve dok prizivni sud ne donese konačnu odluku o žalbi.

Međutim, nalog kojim se izdaje privremena mjera postaje izvršiv (tj. slijedi se postupak u skladu s tim nalogom) nakon isteka roka za izvršenje mjere koji počinje na datum dostave; alternativno, postaje izvršiv nakon dostave ako se njime ne određuje obveza izvršenja. Sud može odlučiti da je nalog kojim se izdaje privremena mjera izvršiv samo nakon pravomoćnosti sudske odluke, osim ako narav privremene mjere to isključuje ili bi se time poništila njezina svrha. Članci 409. i 463. Zakona br. 292/2013 sadržavaju odredbe o žalbama protiv posebnih privremenih mjera u skladu s tim zakonom.

Posljednji put ažurirano: 09/11/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Zbog povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije države članice trenutačno ažuriraju dio nacionalnih sadržaja na ovim internetskim stranicama. Ako još uvijek ima sadržaja koji ne odražava povlačenje Ujedinjene Kraljevine, to je nenamjerno te će biti izmijenjeno.